

Ulkoministeriö, ihmisoikeustuomioistuin- ja sopimusasioiden yksikkö

Viite: HEL7M0720-26, 12.12.2017

Asia: Lapsiasiavaltuutetun lausunto valtion 5. ja 6. määräaikaisraportin luonnoksesta lapsen oikeuksien yleissopimuksen ja lasten osallistumisesta aseellisiin selkkauksiin tehdyn valinnaisen pöytäkirjan täytäntöönpanosta

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on arvioida ja edistää lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa. Työn perustana on YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (SopS 59 ja 60/1991), joka on lailla voimaan saatettu ihmisoikeussopimus. Lapsiasiavaltuutettu arvioi raporttiluonnosta lapsen oikeuksien yleissopimuksen näkökulmasta.

Määräaikaisraportti

Lausuttava raporttiluonnos on yhdistetty 5. ja 6. määräaikaisraportti lapsen oikeuksien yleissopimuksen ja lasten osallistumisesta aseellisiin selkkauksiin tehdyn valinnaisen pöytäkirjan täytäntöönpanosta. Raportissa on tarkoitus tuoda esiin toimia, joihin on ryhdytty tai ryhdytään lapsen oikeuksien komitean vuonna 2011 antamien päätelmien ja suositusten johdosta. Lisäksi raportissa tulee lyhyesti kertoa uista edellisen raportin antamisen jälkeen tapahtuneista lainsäädännöllisistä, hallinnollisista, oikeudellisista tai muista uudistuksista.

Lapsiasiavaltuutetun kannanotot

Lapsiasiavaltuutettu kiittää lausuntopyynnöstä.

Lapsiasiavaltuutettu tulee antamaan YK:n lapsen oikeuksien komitealle oma raporttinsa, jossa arvioidaan lapsen oikeuksien tilaa ja niihin liittyviä toimenpiteitä edellisen määräaikaisraportoinnin jälkeen. Lapsiasiavaltuutettu arvioi omassa raportissaan myös valtion toimia eli asioita, joita valtio, käytännössä siis pääasiassa ministeriöt, omassa raportissaan esittää. Tästä syystä lapsiasiavaltuutettu ei tässä kohdin katso tarkoituksenmukaiseksi lausua tarkemmalla tasolla valtion raportin luonnoksesta.

Yleisenä huomiona lapsiasiavaltuutettu toteaa, että valtion raportin luonnos on vielä, ymmärrettävästi, monelta kohdin keskeneräinen. Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että valtion tulisi raportissaan kuvata lapsen oikeuksien tilaa ja toimenpiteitä oikeuksien kehittämiseksi konkreettisesti ja selkeästi lapsioikeusnäkökulmaan painottuen. Erilaisten ohjelmien, strategioiden ja politiikkatoimien kuvaaminen, ilman, että asiayhteydestä käy ilmi nimenomaisesti niiden merkitys lasten oikeuksille ja hyvinvoinnille, ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta. Tämä huomautus koskee esimerkiksi raporttiluonnoksen kohtaa *I Yleiset toimenpiteet sopimusmääräysten toimeenpanemiseksi*.

Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että valtion määräaikaisraportissa hyödynnetään saatavilla olevaa tutkimustietoa. Tutkitun tiedon avulla voidaan konkreettisesti esittää väittämät tehtyjen tai tekemättä jätetty-

jen toimenpiteiden vaikutuksista lasten oikeuksien toteutumiseen. Erinomaisia hyödynnettäviä tutkimustuloksia on saatavilla muun muassa kouluterveyskyselystä, joka on tehty viimeksi vuonna 2017 ja nuorten terveystapatutkimuksesta, jonka viimeisimmät tulokset julkaistiin niin ikään viime vuonna.

Jyväskylässä 18.1.2018

Tuomas Kurttila
lapsiasiavaltuutettu

Merike Helander
lakimies, lapsiasiavaltuutetun toimisto